

ՊԱՅՄԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՊՈՒԼԿԱՐԻՍ

Տարեկան 12 Ժր.
Վեցամսեայ 6 Ժր.

ԱՐՏԱՍԱՀԱՆՈՒՆ

Յոկու քիւր մէկ ծրարով
Տարեկան 14 Ժր.
Վեցամսեայ 7 Ժր.

ԱՄԵՐԻԿԱ

Տարեկան 2.60 Ժրար
Վեցամսեայ 1.50 »

ԿԱՆԻՍԿ

Ծախցման տողը
20 սանթիմ

ԼՐԱԳԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿՆԱ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ԱՄԵՆ ԶՈՐԵՔԵԱԲԹԻ ԵՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ՀԱՄԱՐ

Rédaction du Journal

«Iravounk»

VAHNA (Պո քարե)

Редакция

на ВѢСТНИКЪ

«Ир вунк»

ВАРНА

Գրոշքիւնք ետ չեն
ս թուիլը

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

ԿՈՒՇԱԴՐՈՒ ԶԱՐԴՈՎ ՀՈՏՈՎ ԾԻԱ-
ԽՈՏ ԾԻԵԼ. ԽՆԴԻՅԵՑԻՔ ԱՄԵՆ
ՏԵՂ Մ. ԹՈՎՄԱՍԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿԻ
ԾԻԱԽՈՏ ԳԼԱՆԿՆԵՐԸ.

ՄԵՐ ՄԻԹԻՆԿԸ

Պուլկարիոյ քաղաքական հա-
րիւրան շատ մուսլ երեւոյթ մը
ունի այսօրերու Հակալուսական հո-
սանքը՝ Վառնայէն սկսած՝ տա-
րածուած է այժմ երկրին ամե-
նէն մութ անկիւնները. Պուլկար
ազգին Յոյներու դէմ ունեցած
պատմական թշնամութիւնը չա-
փէ դուրս բորբոքուած է. վրէժ-
խնդրական զգացում մը կ'իւռայ
պուլկար հասարակութեան մե-
ծամասնութեան սրտերուն մէջ,
եւ պատճառ մը կը փնտռեն ի-
րենց հին ու նոր ռիւերը յագե-
ցնելու հանդիպած ունէ Յոյնի մը
գլխուն վրայ. Կառավարութիւնը
կարելի եղածին չափ կը ջանայ
զսպել մոլեռանդութեան հասնող
գոհակի վրէժխնդրութեան թա-
փը, խնամքը ունինալով զայն
օրինաւորութեան սահմանի մը
մէջ ներփակելու. Ահա այս պատ-
ճառաւ էր որ նախարարութիւնը
արտօնեց Խիւլպէի վերջին մեծ
միթինկը որ այս կերակի օր
տեղի ունեցաւ. երկրին ամեն
կողմերէն գացող պատուիրակնե-
րու մասնակցութեամբը, Կառա-
վարութեան բաշխանքին համա-
ձայն գումարումը խաղաղ ան-
ցաւ, բայց որոշումները սպառ-
նական եղան նոյնիսկ կառավա-
րութեան. որովհետեւ հոն որոշ-
ուեցաւ որ, եթէ ներկայ կառա-
վարութիւնը միթինկին տուած
որոշումներուն համեմատ չը չար-
ժի եւ անոնց գործադրութեանը
չաշխատի, պուլկար ազգը պէտք
է այս կառավարութեան դէմ
գործէ, զայն տապալելու եւ ժո-
ղովուրդին բաշխանքին գոհացում
տուող կառավարութիւն մը վե-
րահաստատելու համար. Այս
սպառնալիքը ուժեղ զսպանակ
մըն է ներկայ նախարարութիւնը
դէպի թուն նպատակը առաջ մը.

ԶԵՆՈՒ ՀԱՄԱՐ.

Ինչ է այդ բուն նպատակը.
Ներկայ շարժումներուն բուն
նպատակը Մակեդոնիան թուր-
քին լուծին տակէն ազատելու
մէջ կը կայանայ. Մեծ միթին-
կին ատենաբանները արդէն այդ
բացատրեցին բաւական յոտակ
կերպով. եւ ըսին «բոլոր չա-
րիքները միշտ թուրքիաէն ա-
ռաջ կուգան կոր. այս պատճա-
ռաւ մենք ալ մեր մեծագոյն
հարուածը անոր զարնելու ենք.
պատե՞րա՞ւմ, պատե՞րա՞ւմ, զէն-
քով բողբ. պուլկար զինուորնե-
րը դէպի սահման փութալու են».
Եւ համազօր իմաստ մը ունի մի-
թինկին մէկ սրոշումը, այն
է Պէռլինի դաշնագրին 23րդ.
յօդուածին գործադրութիւնը
պահանջել, որ ցոյց կուտայ թէ
բուն նպատակը հակալուսական
ըլլալէ աւելի հակաթուրքական է.
Ատենախօսներէ Խրիսթօ Սիւրի-
անովին ու խօսքերը աւելի կը
պարզաբանեն բուն նպատակը.

«Ատենաբաններէն երկուքին
ամենակարճ ճամբան ցոյց տա-
լերնուն (Թուրքիոյ դէմ պատե-
րաւմ) համար կը շնորհարորեմ
զիրենք. Այսչափ արիւնտ պա-
քարներէ յետոյ կամ բոլորովին
ձեռք քաշելու ենք եւ կամ նպա-
տակին ամբողջական իրականաց-
ման ջանալու ենք. Թուրքիոյ
մէջէն յայն խումբերուն անհե-
տացումովը ժողովուրդը հանգիստ
չպիտի մնայ կրկին. Միշտ Պուլ-
կարները ջնջելու աշխատող
թուրք կառավարութիւնը Ալպա-
նացիներու կամ ուրիշ ցեղերու
խումբեր մէջտեղ կ'ընայ հանել.
Պատե՞րա՞ւմ կառավարութեան
կողմէ իբրեւ վերջին միջոց ըն-
դունուելու է, ժողովուրդն ալ իր
ուժին վստահ ըլլալու է, եւ աժ-
մու կառավարութիւնն էս այս
նպատակը գործադրելու մտքով
գործի գլուխ անցած ըլլալը մոռ-
նալու չէ».

ԱՂՔԱՏԱԽՆԱՄԸ

Ցաւով կը լսենք թէ տեղույս
Աղք. Ընկերութիւնը իր ցոյց
տուած բուն ջանքերուն հետ
մեկտեղ չէ կրցած իր բարի
գործը հաստատ հիման վրայ
դնել մինչեւ այսօր. Վասնզի
Վառնայի հայ հասարակութեան
գիտակից եւ նիւթական կարողու-
թիւն ունեցող գասակարգը, ըլ-
լայ վաճառական, ըլլայ արհես-
տաւոր եւ գործաւոր որոնցմէ
ընկերութեան նպաստող ան-
դամները որոշուած են, օր ըստ օրէ
իրենց նուէրներու շարքը աւել-
ցնելու տեղ, վերջերս մաս մը
բացարձակապէս կը մերժեն տալ
իրենց բաժնեգիրները. առանց
մտածելու թէ հոս Վառնայի մէջ
եղած չքաւորները օրէօր շատ-
նալու վրայ են, որոնք հայ ժո-
ղովրդին այդ փոքր նպաստնե-
րով է որ պիտի կերակրուին եւ
բժշկուին. Սա քաջ գիտնալու
ենք որ մեր աղքատները միմի-
այն մեր նուէրներով է որ կըր-
նան նալուիլ, ինչու որ այս վի-
ճակին մէջ օտարէն օգուտ սպա-
սել յիմարութիւն է.

Ուստի պիտի գամ խնդրել
Վառնայի հայ հասարակութեան
որ ի սէր տեղույս մէջ գտնուած
հայ ազգի չքաւորներուն չը զլա-
նան տալու իրեն դոյլն նուէր-
ները անոնց միակ պաշտպան
եղող տեղույս Աղք. Ընկերութեան
որը պէտք ունի միշտ անոնց
նուէրներուն, ինչու որ առանց
անոնց չկրնար իր նպատակները
շարունակել.
Նաեւ Աղք. Ընկերութեան գոր-
ծադիր մարմինը իր ընդհանուր
ժողովը գումարելու առթիւ կը
խնդրէ պատ- անդամներէն որ
ներկայ գտնուին գալ երեքշաբ-
թի օր, օգոստոս 15 կէս օրէն
վերջ ժամը 2ին Ազգ- վարժարա-
նին մէջ, ուր ցոյց պիտի տըր-
ուին Աղք. Ընկ. մի տարւոյ հա-
շիւները եւ նոր գործ. ժողովոյ
ընտրութիւնը պիտի կատարուի.
Աներկբայ ենք թէ պատ- ան-
դամները վերջինը համարելով
այս հրաւերը, պիտի փութան
վերոյիշեալ օրը ներկայ գտնուիլ
Աղք. Ընկերութեան ընդհանուր
ժողովին. Աղքատասէր Ա. Զ.

ՇՈՒՇԻԻ ՆՈՐ ԴԵՊԵՐԸ

ԴԱՐՁԵՍԼ ԱՐԻԻՆ

(Շար. Նախորդէն եւ վերջ)

Յուլիս 24 Շուշի

Ամսիս 10-ից պատը չէր երթել կուժ
Շուշի. պատը ստացվեց ամսիս 26-ին.
Հնարաւորութիւն չունեցայ իր ժառ-
նակին գրելու տեսանքս Շուշում
տեղի ունեցած թուրքալական կո-
տորածի մասին, Ամսիս 12ին տմայմած
օր էր. արեգակը դուրս չէր գալիս
ամպերի տակից. օդը խեղդոված էր,
մթնոլորտը ճնշված. Տխուր նախազգա-
ցութեան մէջ էի, Առաւօտը դիրքապահ
հայ զինուորներից մէկին՝ Սահակ մի-
զանցին՝ թուրքերը Զաւուց տան
ետեւի այգում խեղդեցին եւ յետոյ
մորթեցին. Ժողովրդի հոծ բազմու-
թիւն խոնկեց սպանութեան վայրը.
Եկաւ քննիչը եւ ոստիկանութիւնը.
Դեռ նոր էին հեռացել քննիչը եւ
ոստիկանութիւնը, երբ յանկարծ
թուրքերը համազարկ տուին գիակի
մօտ կանգնածների վրա. Հայերը
յանկարծակիի եկած՝ գէնքի ետեւից
վազեցին, իսկ հայ կամաւորները դի-
քերում ամբացան. Այնուհետեւ սկսվեց
կանոնաւոր հրացանաձգութիւն երկու
կողմերից.

Գնե՛րալ Գոլոշչակովը, որը ապրում
էր հայոց եւ թուրքաց թաղերի սահ-
մաններում, Ասորի Արգինտանցի տանը
իր աչքով տեսաւ, որ նախաշարժակ
եղողները թուրքերն են իսկոյն եւեթ
թնդանօթներով քերծի վրայից սկսեց
ոմբակոծել Գեօհար-Աղայի տունը եւ
մի քանի թուրքական տներ. Բայց
գնե՛րալի թնդանօթները չէին վախեց-
նում թուրքերին եւ նրանք պատաս-
խանում էին մօսինի եւ դուժդուժ
գնդակներով. Կոիւր սկսվեցի հայ.
Յեղ. Դաշն. սուրհանդակներ ուղարկեց
Ասկիարանը փակելու եւ զիւղօրայքից
օգնական տղաներ հասցնելու Շուշի.
Միւս օրն էր, կէսօրից յետոյ, երբ
բոլորիս սիրելի, յայտնի հերոս Համա-
զասպը իր 200 կողբճներով օգնութեան
հասաւ, եկան եւ բաւականին գի-
ղացիներ. Կոիւր սաստկացաւ. Այդ
գիշեր հայ երիտասարդները կրակ տուին
Գօշարլուի, Թագա-մահլի բոլոր թուր-
քական տները, սկսած Աղա-Իրզայի
տանից մինչեւ ներքեւի հանգստարանը.
Այրված են մօտ 150 թուրքական տներ.
Հայերը ոչ մի բան չեն թալանել, բո-
լորը կրակի ճարակ են դարձրել. Դիկ-
տանդուլունց տունը, ուր ամբացել
էին թուրքերը՝ հայերի համար մի պա-
տուհաւ էր դառել. որքան փափուկ
թնդանօթներ էր գործ դրվիլ բայց եւ

այնպէս այդ տունը անսասան կանգնած էր :

Վերջապէս մեր աննման հերոսները Ագուլեանց եկեղեցու ներքեւից ականներ փորելով՝ զինամիտ են դնում եւ հիմնադրական քար ու քանդ են անում այլ Պօրտ-Արտուրը , որի փլատակները տակ ոչնչացնում են մինչեւ 60 թուրքի թիակներ : Այդ դիրքը վերցնելու գիշերը մի այնպիսի սարսափելի եւ կատաղի կոխ է տեղի ունենում երկու կողմերու մէջ , որ կարծես թէ զննակները կարկուտ լինէին տեղալիս մարդուս գլխին , Հայերի յաղթական բացականչութիւնները եւ հայրենասիրական երգերը թուրքաց Շէյխան-բազարում էին լսվում : Հայ տղաները կրակ կը տային թուրքական այդ աւազակաբոյնը՝ եթէ Դիկտանդուլու դիրքը չը լինէր , որ բաւականին թանգ նստեց մեզ վրա :

Ամսին 16-ին տեղի ունեցաւ հաշտութիւն , աւելի լաւ է ասել զինադադար : Երկու կողմերն ալ իրանց սպանվածներին թողեցին : Հաշտութեան համար առաջարկված կէտերի մանրամասնութեան մէջ չեմ մտնում , որովհետեւ թերթիկ մշտական թղթակից պ. «Տ»-ն մանրամասն յայտնած կը լինի : չարունակում եմ գրելիքս երկրորդ կոտորածի համար , որ սկսվեց ամսին 20-ին , երեկոյան ժամին 7-ին :

Բացառենք պատճառը : Թուրք Աղա-Իրզայի տունը , որը գտնվում էր հայոց թաղում , հայերը կրակ տալուց եւ հաշտութիւնից յետոյ , իսկոյն եւ եթ թուրքերը դիրք են բռնում այդ տան աւերակների ներքեւի մասում , իսկ հայերը վերելի : Ամսին 21-ին երկրորդան Գոլջապիովի հրամանով այդ տանը պէտք է կանգնէին զինւորները , այն ժամանակ , երբ հայ կամաւորները այդ տան վերեւ կանգնած էին , ոուս զինւորները մէջ տեղը , իսկ թուրքերը ներքեւ , հէնց այդ րոպէին թուրքական հեռու թաղից մի տրակոցի ձայն լսվեց , որ նշան էր թուրքերի սկսելուն : Թուրքերը զալպ տուին այդ տեղի հայ զինակապանների եւ զինւորների վրա : Վերջիններիցս մէկը իսկոյն սպանվեց , իսկ հայ տղերքը իրանց մի կերպ ձգեցին աւերակների մէջ եւ դիրք բռնեցին : Այնուհետեւ սկսեց կոտորածը : Ինչպէս երեւում էր , թուրքերը

այդ երկու օրը զորից օգնութիւն էին ստացել , թնդանօթ էին ձեռք բերել : ամրացել էին Աղա-Իրզայի տանը , բաւականին հաւթ , փլատակներ էին հաւաքել եւ կամենում էին միանգամից վերին-թաղի հայոց տները կրակ տալու : Բայց շատ եւ չաւանալվեցին , Հայերը մի լաւ ջարդ չըլլաւ եւ փախցրին մի մասին Աղա-Իրզայի , իսկ միւս մասին ուղարկվող կոտորեցին : Թուրքերը իրանց դիրքը ձեռքից տալով , քաշացան ներքեւ եւ մի հայի խղճուկ տունը կրակ տուին : Դրանով կարծես թէ իրանց մի հովութիւն եկաւ : Այդ գեշիւր հայերին աջողվեց խելու թուրքերից աւազականին նաւթ , փայտաներ , կերտներ եւ այլն : Խառնաժամ ժամերը որ այդ երկու օրվայ ընթացքում քաղաք էր մտել , ուղում էր զանազան դիրքերից ներս խուժելու : Բայց մեր անձնուէր , անվեհեր հերոսները կուժքերը դէմ տուած , չէին թոյլ տալիս եւ գնդակների տարափ տակ թշնաին յետ էր նահանջում : Այս երկրորդ կոտորածով Գոլջապիովը թնդանօթները չը բանեցրեց :

Թուրքերը միւս օրը հաշտութիւն էին խնդրում : Գոլջապիովը զօռով ներսէս վարդապետի , մի քանի քահանաների եւ 10 հայերի հետ , թափօրով անցաւ թուրքաց մէջը , եւ վերջրած թուրքերին՝ անցաւ հայոց թաղերը : Հաշտութեան համար ճառարաններ եղան երկու կողմերից : Արդէն չորս օր է , որ հաշտութիւն է կայացել , եւ այս անգամ կարելի է ասել , որ թուրքերը շատ եւ շատ փոշմանած են եւ խմբովին երթեկելում են հայոց թաղերը : Բայկօտը վերացրել են եւ շատ մտերմութեամբ են վարվում հայերի հետ : Հայերից սպանուած են 27 հոգի վերաւորվածները շատ են :

Ուղիղ է , բայց եւ այնպէս պէտք է ասել , որ երկու ազգութիւններս բոլորովին թէ՛ տնտեսապէս եւ թէ՛ բարոյապէս քայքայվել ենք , էլ հալու ջան չէ մնացել մեզանում : Եթէ Լիւսուած ոչ անի՝ մի անգամ էլ պատահի այս եղբայրասպան կոտորածը Շուշում՝ երկու ազգութիւններս էլ պէտք է քաղածովութիւնից կոտորվենք եւ մուրացկանութեան մահաղը ձեռքներին փողոց ընկնենք :

(Մշակ) Լիւսն Յովսէփեան

ՌՈՒՍԻՈՅ ԳՈՐԾԵՐԸ

Ռուսիոյ նաւարարապետը Թաւրի թղթակցին հետ տեսակցութեան մը մէջ սա իմաստով խօսած է .

— Տուժան ցրուեցաւ . եթէ չը ցրուէր չլիթութիւնը դեռ պիտի տէէր : Ռուսիան աւելի դրական ըլլալ ուզեց : Գիւղացիներուն յեղափոխութիւնը միայն հողի համար է . անոնց համար ազատութիւնը այնչափ արժէք չունի : Հողի խնդիրն ալ շատ դիւրին կերպով չէ կարելի լուծել : Մասնաւոր յանձնախումբեր այդ մասին օրինազօծի պատրաստելու վրայ են : Մասնաւորաց եւ եկեղեցական հողերը բաժնել անիրաւութիւն է : Ձարն ալ այս բանին դէմ է : Հողերու անբաւականութեան մասին լուած ազմակները չափազանցութիւններ են : Ձարը իրեն յատուկ հողերը պահպանել կուզէ :

— Նոր երեսփոխաններու ընտրութիւնը յառաջիկայ յունվար եւ փետրվար ամիսներուն մէջ պիտի կատարուի , եւ անոնց արդիւնքը առաջի նման բոլորովին կառավարութեան դէմ չըլլալով , կառավարութեան կուսակիցներ ալ կը յուսամ թէ պիտի ընտրուին : Այն ատեն ցրուած ժողովին պէս չըլլալով , հարկ եղածները պիտի կրնան տնօրինուիլ : Ազգային ժողովը գոցելով , Ռուսիան թուրքիոյ չէ կարելի նմանցնել . որովհետեւ ռուս մամուլը խիստ մեծ կարևորութիւն ունի , ժողովուրդը անոր Աւտարանի պէս կը հաւատայ : Մեր ժողովուրդը Անգլիացուց , Ֆրանսացուց եւ Գերմաններու պէս մամուլի մասին զննութիւն չընեն : Ասով հանդերձ ես մամուլի ազատութեան կուսակից եմ :

միայն գործադուներու պատճառաւ մամուլը դէմ միջոցներ ձեռք առնել ստիպուեցանք , Հիմակ վտանգը անցնելէ յետոյ բոլոր լրագիրները կրկին պիտի սկսին հրատարակուիլ . ինձ ազատասէր կամ յետադիմական թող ըսես , կարեւորութիւն չունի :

Ես իմ փորձառութեանս համաձայն կարելի եղածը պիտի աշխատիմ գործադրել : Յեղափոխութիւնը զսպելու համար զինուորական դրութիւն եւ բռնութիւն ի գործ դնելէ զատ ուրիշ դարման չենք կրցած գտնել : Կառավարութիւնը խաղաղացումով միայն ամեն անհատի վիճակը եւ դիրքը ապահովել կը բաղձայ :

Կառավարութիւնը կրթութեան , ամուսնութեան եւ ընդհանուրին հաւասարութեան վերաբերեալ օրինազօծի պիտի պատրաստէ : Այս աստիճան խըռովութեան մը ատեն մենք կարող եղանք խաղաղութիւնը ապահովել : Գործադրութիւնը կարելի եղած օրէնքները պատրաստելով կիրառութեանը պիտի աշխատինք :

Փոխառութեան մասին տարածայնութիւնները անհիմն են : Նոր ազգային ժողովը չը գումարուած փոխառութիւն չէ կարելի կնքել , եւ կը յուսամ թէ ժողովը գումարուելէ յետոյ ալ փոխառութիւն փորձելու պէտք չպիտի ունենանք :

ԾԱՆՈԹՈՒԹԻՒՆ

Անցեալ օր հեծեալզօրաց խումբ մը երգելով Բեդրսպուրկի փողոցները կը պտտէր : Մանկամարդ կին մը անոնց յաղթական ու զուարթ գնացքը տեսնելով աղաղակեց . «Տ'ըլափ ուրախ են սա հեծեալ պահնորդները , մարդ

Օհ , Աւազակապետը հոն էր ու քաղցր քունի մը մէջ կը խոկար : Այսպէս , բոլորը գիշերը լուսուց ծնունդի նաւաւարը :

ԱՆՅԵՆԱՏԱԿ ԳԵՐԵՋՄԱՆ ՄԵ՛

Լուսինը բարձրացաւ էր երկնակամարին վրայ ու իր տփգոյն ցոլեբերով կը լուսաւորէր վառայ քաղքին մէկ ընդարձակ գերեզմանոցը :

Գիշերուան մամը հինգին կը մօտենար : Բոլոր արուարձաններու մէջ խոր լուծիւն մը կը տիրէր :

Գիւրգմանոցը նոճիներով ու հինաւուրց հսկայ ծառերով ծածկուած էր : Այնպէս որ , տեղ տեղ գրեթէ թոնձր ստուերի մը մէջ թաղուած էին շիւրմիներն ու չէին նշարուեր : Ահա այդ մռայլ ստուերներուն մէջ բարձրահասակ մարդ մը կը թափառէր ու երբեմն ալ երկիւղալի զգուշութեամբ մը չորս դին կը նայէր՝ ականջ դնելով ամենափոքր չշուկի մը :

Այս մարդը մեր ծանօթ Աւազակապետն էր :

Իր ֆաթիւրներու յատուկ տարազը

Ա. ՇԻՏԱՆՆԱՆ

ԱԽԱԶԱԿԱՊԵՏԸ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

— — —

ՆԱԽԱՎԱՐԸ

(Շար. նախորդ թիւէն)

— Սիրելի՛ Միւրօ , երախտապարտ եմ որ Ամենաբարին Աստուած առաջնորդեց իմ քայլերս ու ես՝ երկու տարուան տառապանքներէս ետքը , կը գտնեմ քեզ : Հարկ չըկայ որ ըսեմ թէ՛ աշակցութիւնները մի՛ խնայիր , հարկ չըկայ որ ըսեմ թէ՛ որ մեր Սրբազան ուխտը մի՛ յիշեր ... Մի՛ , ասանկ առաջարկութիւն մը չի պիտի ընեմ քեզի՝ միայն թէ աջալուրջ ըլլա՛նք : Թշնամիին ուժը կը խորտակվուի , երբ գիտնանք մեր քայլերուն ուժը նետելու : Ո՛հ , Միւրօ՛ , արիւնի այս երկերը նեղ է միայն անոնց համար որ ընդունակ

չեն զինուելու հայրենիքի նուիրական սեղանին վրայ :

Ու հսկայ Լեւզակապետը պատուիրեց Միւրօ Ախպօր որ շարունակէր նաւաւարի պաշտօնը , որովհետեւ ապագայ գործունէութեան շատ նպաստաւոր պիտի ըլլար :

Ծերունի նաւաւարը մեքենաբար ոտքի ելաւ ու մըմջեց :

— Անտարակոյս , յոգնած ես : Առ այժմ գիշեր բարի՛ ... վաղը ժամանակ կուեննանք խօսելու :

Յետոյ կամացուկ մը թառամայի դուռը գոցեց ու մեկնեցաւ :

Փաթիլը , բոլորովին ինքնիրմէ եւլած , ինկաւ տնկողինին վրայ ու քնացաւ :

Սակայն ծերունի նաւաւարը չը կըրցաւ քնանալ : Կը զգար թէ սիրտը կը ճմլուէր , կը զգար թէ իր բովանդակ էութիւնը կը փշմաշէր , կը զգար թէ կը տառապէր , մէկ խօսքով կը զգար թէ ներքին փղձկում մը կը լեցունէր զինքը :

Ու փուճ տե՛ղ իր աղքատիկ խճիթին մէջ ժամերով ման եկաւ , փուճ տե՛ղ ջանաց հոգւոյն ճնշումը փարա-

պիտի ըսէ թէ անոնք ետ առած են Բորթ-Արթուրը, պէտք է անոնց գոչել պառլամենտ, պառլամենտ»

Կնոջ այս ծաղրանքին ի լուր, շուրջը գտնուող ամբողջ սկսաւ խնդալ եւ ոմանք սկսան պոռալ «պառլամենտ» Բորթ Արթուրը պահանջներու» մէկ քանի- ներ ալ սուղեցին:

Զօրքերուն զէմ այդ հանդեսուոր ծաղրանքը սկսող կինը որ Աննա Միտ- նով կը կոչուէր, եւ ըստ Թանի թըղ- թակցին հասարակաց կին մըն էր, յառաջացաւ կողմնակի փողոց մը. Բայց վեց հեծելազօրք ու սպայ մը վազեցին ետեւէն, կինը տեսնելով թէ զինք կը հետապնդեն տան մը դռնէն ներս մտաւ. զինուորներէն երկուքը ձիէն իջան եւ մտան նոյն տունը եւ կինը պահուած տեղէն դուրս քաշելով տարին զօրանոցը առանց կարեւորու- թիւն տալու ընդդիմութեան եւ աղա- զակներուն: Կինը կը պոռար ու կը պահանջէր որ զինքը ոտտիկանութեան յանձնեն: Բայց զօրքերը զանի ուղ- զակի զօրանոց տարին: Սպան հրա- մայեց արտօն մէջ խոտերէ անկողին մը շտկել ու կինը հոն քաշեցին տա- րին: Խնդր կինը ծունկի գալով սպա- յին առջեւ մեղայ գոչեց. եւ թախան- ձեց որ ներէ իրեն. բայց ի դուր: Նոյն սպան զօրանոցի աջ ու ձախ բա- ժանումները դռնալուով պոռաց, «ով որ կուզէ թող գայ իր հաճոյքը կա- տարէ»: Զարթող չեղաւ, անգամ մըն ալ կրկնեց իր ճիւղաղային հրամանը: Այս անգամ ձայներ լսւեցան թէ ոչ ոք կուզէ հաճոյք կատարել այդ դժ- բաղդին վրայ:

Բայց սպան հրաման ըրաւ վեց զինուորներու որ իր ներկայութեանը զանի ծեծի տակ մեղսեն: Զինուորնե- րը ստիպեալ համակերպեցան, եւ քա- նի մը անխիղճ հարուածներ կրելէ յե- տոյ մարեցաւ խեղճ կինը:

Բեղրպուրիի թերթերը ահագին աղ- մուկ հանեցին այդ անգթութեան վրայ, օտար մամուլն ալ արձագանք կու- տայ:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ

Ընթերցարանի վարչութիւնը խրկած է մեզ հրատարակելու

խորհրդաւոր կերպարանք մը տուած էր իրեն:

— Ո՛հ, բարի Աստուած, մըմնջեց Աւագակապտն ինքնիրեն՝ գրէթէ յուս- սահատական ձայնով մը: Ինչու չ'եմ կրնար յիշել... Ինչու չ'եմ կրնար յիշել...:

Ու մորմոքուած սրտով մը սկսաւ յառաջանալ:

Ամբողջ ծած մը թափառելէ ետքը, յանկարծ կանք առաւ գերեզմանոցին մէկ անկիւնը, կանաչ խոտերու ներ- քե, անյայտ եղած լայն չիւրի մը քով ու դողդաղաց:

Յետոյ, մեքենաբար, ծուգիկ եկաւ, գլուխը խնայարեցուց ու համբուրեց չիւրիին ցողաթուրմ հողը:

— Ահա՛ անյիշատակ գերեզման մը... Թոթովեց Աւագակապտը՝ հոգւոյն զանուութենէն խեղդուած չեչուով մը: Հոս կը հանգչի հայրենեաց հրէշտակը. հոս կը յանգչի ա՛յն անձնուրած հոգին որուն պատմութիւնն ապագայ փառ- քը պիտի ըլլայ Հայ ազգին. մէկ խոս- քով հոս կը յանգչի մեծ մարդ մը՝ մեծ գործունէութենէն մ'ետքը: Օ՛հ, այո՛, անյիշատակ է իր գերեզմանը... ա- պառաժի մը կտորն անգամ չ'է գրուած

խնդրանք իր վեցամսեայ հաշ- ուեկչիւրը, որ հերեւելուն է ՄՈՒԳԳ

Յունի. 14ին հին վարչութիւնէ	
անուոր կը պատրաստ դրամ	233 ֆր.
Յունի վարէ մինչեւ յունիսի վերջ	
ամսաբաժիններէ գանձուած	237 »2
Նուիրատուութիւնէ գոյացած	14 35
Վրթանէս Յարութիւնեանէ	
սրճարանի վարձք	301 95
Լեւոն Մանուկեանէ առհաշիւ	12
Վրճակահանութիւնէ գոյացած	
ընդհանուր հասոյթ	209
Ռաֆֆիի աւելորդ գրքերէն Պ.	
Զարգիւնեցիկների վաճառած	11
Վրճակահանութեան իրուած	
ժամացոյցի մը հասոյթ	10
Զանազաններէ գոյացած	13 75
	1042 05

ԵԼՔ

Յունի. 14ին Ընթերցարանի	
վեցամսեայ վարձք	434 30
Պ. Զարգիւնեցիկների գրքե- րուն առ հաշիւ վճարուած	81
Վրճակահանութեան համար եղած ծախք	41
Ռաֆֆիի եկած գրքերու համար վճարուած	62 50
Թիֆլիսի գալիք գրքերու ճա- նապարհածախս զրկուած	16
Ընթերցարանիս պատի ժամա- ցոյց մը առնուած	19
Մախք լրագրիւններու բաժա- նորդարութեան	37
Ընթերցարանի համար եղած ալլ եւ ալլ ծախս	38 85
Հին վարչութիւնէ Պ. Համար- ձուծ Փափագեանի պարտք	100
	829 65

Մուտք	1042 05
Ելք	726 55
Պատրաստ դրամ	212.

Ի ԴԻՄԱԳ

Վարչութիւն Հայկ. Ընթերցարանի	
Ատենադպիր	Վ.Ատենապետի
Ա. Գալէմճեան	Կ. Մանգիկան

ԿՆԻՔ

7 օգոստոս 1906	
Վառնա	

ԳԵՂՈՒՆԻ

ԳԵՂՈՒՆԻՆ իր ծանօթ ծրագրով, ի- րեն յատուկ գեղարուեստական եւ գը- րական րովանդակութեամբ հրատարակ ւած է կովկասի, մեծ զանգուածը փութ- կոտորէն սփռիեց արկածեալ թրքահա- յը. հիմա ինքն է լազոզը, ինքն է վիրա- ւորուածը, եւ ինքն է սովի եւ կրակի մատնուածը. այդ մեր հայութեան ա- մենէն ազնիւ զաւակներուն հիմա ձեռք կուտայ ԲԱՐԵԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆԸ, ձե- րնպահ չի մնար եւ Գեղունին, որ կով- կասահայուն սրտին մէջ համակրանքի բազին մ'ունի: Ս. Ղազար 1000 օրի- նակ այս նոր Գեղունիէն [1906] յղեց Թիֆլիզի ի նպաստ կովկասահայարկած- եալներու յանձնաժողովին. ընդհանուր հայութեան այն ամէն անհատ որ տա- րապահներու գանձանակին մէջ հա- մետ լուծայ մը - 10 ֆր. նետելու կարողութիւնն ունի, ցանկալի է որ զիմէ այդ յանձնաժողովին, ուսկից փութաբէն իր բարեգործութեան, կը ստանայ նոր հրատարակուած Գեղու- նին, որուն կատարելութեան համար թերթին մի եւ նոյն վարչութիւնը ամէն ճեղ ու ջանք թափած է եւ աւելի ե- ոանդով:

Գեղունիի բաժնեգէնն է 10 ֆրանկ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿԻՈՒԹԻՒՆ

ԳԵՂՈՒՆԻՆ յօդուածներու ցուցա- հանդէս մը չի բանար, այլ ըստ Եւրո- պական բացառիկ պատկերազարդ թեր- թերու, հրատարակած է գեղեցկագի- տական վերաբերեալ թատերագրու- թիւն մը, ուր կը կարգանք Ֆաուս- տէն աւելի հրապուրիչ. Մէֆիստո- ֆէլէն աւելի գերազոյն իտէալի տէր Լորտ Պայրենի: Մանֆրէտին ոգեբա- նութեան խողովքը, այն լեզուով, ինչ որ մատչելի եւ սիրելի է Ռուսահայուն, եւ ի միջի մէկ քանի յօդուածիկներու, նոր Գեղունին հրատարակած է Ռու- սահայոց վրան ժամանակակից գէպ- քերու առթիւ ամփոփ յօդուած մը - նկարագրութիւն ռուս-հայ-թաթար քաղաքագիտական տատանումին: Պատ- կերիւրէն մեծ մասը հայութեան անց- եայ փառքի ցոլացումներն են. եւ այս ժամուս երբ մեր աչուներուն վրայ ղեռ կը թրթռայ վեհերոս արցունքը

կրնանք միթաբոյիլ որ ունինք անց- եալ մը ոչ միայն խիզախօրէն նահա- տակուած, այլ աւելի դիւցազնական: Ընդ ամէնը 115էն աւելի շքեղատիպ միագոյն եւ երկնագոյն պատկերն կը գեղազարդեն նոր Գեղունիի էջերն:

Հասցէն է

Հայկական Տպարան

Ս. Ղազար Վեհեթիկ [Խաչիւր]

Ա Զ Գ Ա Յ Ի Ն

Հնչակի վերջին թիւին մէջ կը կարգանք Տիգրիսին գրուած հետեւեալ բօթաբեր նամակը, «Յուլիսի 8-ին (հ. տ.) Գորիսից հեռագրով տեղեկութիւն ստաց- ուեց, որ գաշնակցական զինուոր- ները յարձակուել են մի խումբ հնչակեան զինուորների վրայ, սպաննել են Գրիգորին, Ամրոյին Սմբատին և Սայեադին, իսկ ծանր կերպով, գրեթէ մեռած ի մահ, վիրաւորել են Պետրոսին, Սարգս- ին և Արշակին»:

ՄԻ ՀՆՁԱԿԵԱՆ

Կազկասի մէջ կը շարունակուի հայ պատգամաւորներու ընտրու- թեան պայքարը յառաջիկայ կետ- րոնական ժողովին մասնակցելու: Բայց ամեն կողմէ Տիգրիսի թերթե- րուն հաղորդուած տեղեկութիւն- ներէ կը տեսնուի, թէ Դաշնակ- ցականները ճնշում ու բռնութիւն ի դործ կը դնեն քուէարկուե- լու վրայ որպէսզի իրենց կուսակիցներուն քուէ տան անոնք կը ջանան այս կերպով արգելք ըլլալ ուսեալ կարող գիտակից անձերու ընտրութեան և ընտրել կուսաւոր «զանազան դաւաքներ ու կոչկատրներ որոնք չը գիտեն թէ ինչ է դպրոց, ինչ է ե-

րան մինչեւ Աւանց: Բայց փոխանակ հրէշ թուրքին ապարանքն երթալու, ուղղակի գէպի ծովը յառաջացաւ, ուր առաջատանաւերը շարուած էին ի- րարու քով: Աչքը չորս կողմը յառելէ ետքը, տեսաւ որ Միւր Ախպար փոք- րիկ նաւը թիւղաւորելով գէպի իր կող- մը կուգար:

— Ամա՛ յաճախօրդ մ'առնելու կու- գաս, Միւրէ՛, նկատել տուաւ երիտա- սարդ թուրք նաւավար մը: Նայէ՛ որ ձեռքէ չը փախցունես...:

Միւր Ախպար, առանց ակնոյ կա- խելու իր պաշտօնակցին բաժնեկրուն, որոնք յեղձութիւններ էին, նաւակը մօտեցուց եւնարանին ու յարգանքով մը ներս առաւ Աւագակապտը:

— Հա՛, քեզ նայի՛մ, Միւրէ՛, յարեց ուրիշ նաւավար մը. կրնա՞ս ծովը նետել մարդուկը:

Բայց Միւր Ախպար հեռացուց նաւա- կը, ծովուն բացերը տարաւ ու առա- գաստը թող տուաւ նպաստաւոր քամիի մ'առջին:

(Շարունակելի)

վրայ կը նայի:

Լուսինը կամաց կամաց գէպի հորի- զունը կը հակէր: Առաւօտեան աստղը ծագած էր ու գիշերուան թանձր ըստ- ուեքները կը նսարանային, լուրթ կա- պուտակ մշուշի մը պէս:

Աւագակապտը սպասեց, մինչեւ որ արեւը ծագեցաւ:

Ան ատեն, ձեռքն արաւ իր հաստիկեկ գաւազանն ու մտաւ քաղաքը տանող մեծ ուղին:

Երբ Հայկավանք կոչուած արուար- ձանը հասաւ. պահ մը դողդաղաց ու ակամայ չարժուծով մը հատալեց: Յե- տոյ՝ մեծ ուղին թողնելով, յառաջա- ցաւ տ'յն փողոցն, ուր յինուած էր իր հայրենի տունը:

Աղէ՛, քանդուած աւերակ մ'եղած էր հօրենական օճախը: Հիմերու քա- րին անգամ քակեր տարեր էին:

Աւագակապտը՝ ձեռքին գաւազանին վրայ կէս մը յենած, զիտեց այդ ա- ւերակին տեսարանը:

— Անխի՛ղճ մարդիկ... մըմնջեց ինքնիրեն:

Ու չը կրնար լսել այդ աղեկտուր ա- ւերակին վրայ երկար առնել նայիլ, ետ դարձաւ ու շարունակեց իր ճամ-

անոր վրայ: Մարմարիսնէ, կրանիթէ եւ թանկագին քարերով զարդարուած շէրիմներէն ալ շատ հեռու նետուած է այս գերեզմանը: Քիչ ատենուան մէջ հողին հաւասար եղած է ու միայն բնութիւնն է որ չ'է զլացեր իր վայրի ծաղիկները ու թալարները սփռել ա- նոր հողին վրայ...:

Ու լեռան մարդը, թշուառութեան ու տառապանքներու ներքեւ գլուխը չը ծող հսկայ Աւագակապտը չը կըր- նալով ինքզինքը զսպել, փոքրիկ մա- նուկի մը պէս սկսաւ հեծկտայ. սկը- սաւ հորթ արցունքներ թափել ու խեղդուած չեչուով մը բացազանչել:

— Տարաբաղդ վանական... տարա- բաղդ վանական:

Նոճներու մէջ, եղեւնիներու մէջ ու հինաւուրց ծառերու մէջ արձա- գանդուեցաւ այս հառաջանքով խղո- ւած միտունը:

Աւագակապտը նորէն համբուրեց գերեզմանին հողը, նորէն կուրծքին վրայ սեղմեց այդ նուիրական յիշա- տակը. յետոյ ոտքի ելաւ ու՝ թա- ւտներու մէջէն յառաջանալով, ուղ- ղակի Ակուրի կոչուած բլուրը բարձ- րացաւ, որ Այգեօտանի արուարձանին

կեղեցական վարչութիւն, միայն թէ այդ մարդիկ կուրորէն քուէ տան իրանց ընտրելիքն:

Շատ ցաւալի է Դաշնակցական կազմակերպութեան այս ընթացքը և կոյկասի ժողովուրդը այժմէն գայթակղած է գումարելի կեդր. ժողովի արգիւնքի մասին:

— Տփղիսի հայ քահանայական դասը թուղթով մը գրեմք է վեհ. կաթողիկոսին, սա միտքը յայտնելով, թէ հայոց եկեղեցին երբէք չէ ունեցած զուտ աշխարհական ժողով, այլ եկեղեցական կառավարութեան համար բոլոր հրահանգները, թէ գաւառական թէ վարչական, թէ գարոցական և թէ տնտեսական խնդիրներու մասին, որոշուած են կղերականներէ կազմուած ժողովներու մէջ, աշխարհականներու մասնակցութեամբ. և ամեն մի հայրապետ իր իրաւասութենէն վեր համարել է այդ գումարելի փոխել, Գահանաները այս մասին երկար բացատրութիւններ տալով, կը խնդրեն որ առայժմ յետաձգուի կեդր. ժողովի գումարումը:

— Հինգշաբթի գիշեր տեղի ունեցաւ քաղաքի Սահտինէնի սրահին մէջ ուսուցչական կազմակերպութեան ի նպատակաւ թատերական ներկայացում մը: Օդին տնօրէնող ըլլալուն պատճառաւ բազմութիւնը շատ անշնչան էր. բայց տոմսակները քանի մը օր առաջ ուսուցչները անձամբ ծախած ըլլալով, կոկիկ հասոյթ մը գոյացած ըլլաւ կը թուի:

— Քանի մը շաբաթէ ի վեր քաղաքս գտնուող ֆռնուղի միաբան Տէր Բարթոլոմէոս վարդապետ Ս. Աստուածածնայ տօնին առթիւ վաղը պիտի պատարագէ տեղւոյս Ս. Սարգիս եկեղեցւոյն մէջ:

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹ

Թ Ի Ի Ր Ք Ի Ա

Սուրբ Թան խաթաւը գտնուող գուրթուրում տեղիէ՝ Եւրոպական վերին թաղի մէջ վէճակաւ իւզրէ՝ Սթանպուլ վէճակաւ էճնէպի կազմակերպող սիւնիւնար տօյտուրմագտա իսէլէրտէ, թապիպ—բոֆէսորէրին վերմիշ օլտըդարը բարթթլար թըպէն վէ իւմէն Սուրբ Թան Համիտին առաջը մէվթիւնտէ պուլունտուգունը թասթիգ իթմիշէր տիր:

Պիր րիվայէթէ կէօրէ Համիտ խաթաւ օլտըգճա սէլամըգ րէսմինէ կիթմէք իշիւն քէնտի պէօյիկ մալտուրմը վէքիլ նասպ իթմիշ:

— Մաքթնիա պիւտճէսի իշուն Պապը ալի սէնէվի 80,000 լիրա իսլահաթ գոմիսնընա վէրմէյէ գարար վէրտի:

— Վանտա գըրկըն վուգու պուլմուշ օլմասընա տալիք պազը կապկասիա կազմակերպող իսպալաթը էսասըղ տըր: Գըրկըն վուգու պուլմամը իսէտէ, էսկի վէ եէնի վէրկիլէրին թահսիլի քէօյլէրտէ ապքէրլէր վասիթասը իլէ իճրա օլընտըղընտան, տէրէճէսիգ զատտարլըգար վուգու պուլմագտա ըմըշ, Ասքէրլէր խանէլէրէ կիրուպ պուլտըգարընը ալմագտան մաստա բէնշիրէ տէմիւրլէրին պիլէ չըգարուպ սաթմագտա ըմըշլար:

Տ Ա Խ Ի Լ Ի Է

Կէչէն բէրշէնպէ կիւնիւ Պուլկարիա վաբօրը Բիրէյա եագըն Յատէտեոնան թօրթիլէօլլէրտէն գարշըլանուպ, Բիրէյա լիմանընա կիրմէսի, Եօլճըլարա մալլարա վէ վաբօրա թէշիլքէլի օլաճաղընը տուլմասնտա, իսքէլէյէ կիթմէք սիլին աչըգ տէնիլտէ մալլէրի վէ Եօլճըլարը չըգարուպ, Սթանպուլ կէրի կէլմէյէ մէճպուր օլմուշ տըր:

— Մաքթնիա տա րում չէթալարընտան միւթէգարուր օլան Պուլկարարա թէվլի օլընմագ իշիւն Պուլկար հիւքիւմէթի 500000 ֆրանք իսնէ թախսիս իթտի:

— Թիւրք սինօրը իւզէրինտէ պուլկար վէ թիւրք մուհաֆըլարը պէյնիւտէ իքի նօգթատա միւսատէմէ վուգու պուլմուշ օլուպ, իքի հիւքիւմէթ թարաֆընտան սինօրա խայլը ասքէր վէ գոմիսնընա կէօնտէրիմիշ տիր:

— Բուվարա թէճալիւզաթ վուգուաթընտան տօլայը րում Բաթրիգ հանէսի վէ Պապը Ալի տէվլէթէրին թէվասուլընա միւրաճաթ իթտիքէրինի պուլման էվլէլ Եագընը ըտըգ, Տէվլէթլէր պու Եօլտա պիր միւտալիէլ Պուլկարիանըն տախիլի իշէրինէ գարըշմագ օլաւմաճաղընտան, Եալընըգ տօթաւնէ սուրէթտէ՝ գարըշըգըլըն ֆէնա նէթիճէլէր հուսուլա կէթիւրի օլտըղընը Սօֆիա հիւքիւմէթինէ անլաթմըլար:

— Մարիէնպատտան ալընան պիր թէլէկրաֆա պինաէն, Պուլկարիա Բրէնսի ինկիլթէրա գըրտըլ իլէ կէօրիւշիւպ, ուզուն պիր միւրաթաթտան սօնրա, ագչամ տախի պէրապէր թէաթրօյա կիթմիշլէր:

Բ Ո Ի Ս Ի Ա

Կապկաստա, պախուսուա Զանկէղուր վէ Շուշի գաղալարընտա թաթարլար րուս ասքէրլէրի իւզէրինէ տախի հիւճիւմա քէսպի ճէսարէթ իթմիշլէր տիր: Մաթիւան քէօյիւտէ թօրլաշմըշ օլան թաթարլար պիր պէօյիկ

գաղալար իւզէրինէ աթէշ իտուպ, պուլկարտան 4ի էօլտիւրմիւշլէր: Գաղալարա Եարտըմ եէթիշմէսինտէ գալկա ուղամըշ վէ թաթարլարըն մալլուպիլէթի վէ մէքքիւր քօյիւն խարապիլէթի իլէ խիթամ պուլմուշ տըր:

— Շուշիտէ Էրմէնիլէր վէ թաթարլար պէյնիւտէ միւսալէհէ օլմուշ իսէտէ, Աղտամտա բէք չօգ սիւհալը թիւրքլէր պիրիքէրէք, Էրմէնիլէրտէն թուլթուլմուշ օլան Ասքէրաւան պղօսաղընը կէչիպտէ Շուշիէ հիւճիւմ իթմէք էֆքիարընտա օլտըգարընը գաղալարըն Եիւզպաշըսը պիւտիւրմիշ տիր:

Թիւրքլէրին Եանի թաթարլարըն հաշարաթը ու թէճալիւզաթընը պատտըրապիլմէք իշուն Կապկաստա ասքէրլէր արթըրըլմագտա տըր: Շուշիյէ եէնիւտէն 800 ասքէր կիթմիշ տիր:

Բօսթա իլէ կիտէն բաքէթլէր աչըլտըլտըգտան սօնրա սահպլէրինէ վէրիյօրլար սիւհա վէ ֆիշէնկ պուլունուր իսէ գալթ օլընիյօր:

Գաղաթ ֆօրմալարը իլէ տախի թիւրքլէր սիւհալանուպ Շուշիէ հիւճու իթմէք հաղըրլըղընտա պուլընտըգարը շայի օլմուշ տըր:

Նիհայէթ Տումանըն լաղլը իլէ Կապկասիանըն անվալի բէք ֆէնալաշմըշ օլմաղլէ տահա պիր միւտտէթ սիւքիւնէթ վէ էմիյէթ Եիւզիւ կէօրիւմէյէճէք տիր: Կապկասիաթաքի միլլէթտաշլարըմըգ Էկէր Թիւրքիտաթիլէր կիպի սիւհա թաշըմայա մէզուն վէ միւքթէթիւր օլմաղսալար ըտը շու պիր պուլուպ սէնէ գարֆընտա սաղ գալանլար բէք աղ օլաճագ ըտը:

— Բէթէսպուրկտաքի մուհէնտիս մէքթէպիւտէ խըտմէթքեարլարըն օտասը ալթընտաքի մահգէնտէ 50000 ֆիշէնկ պուլունուլ պու սէպէպլէ 200 մէքթէպլի հապս օլունմուշ:

— Կապկաս կազմակերպող մաթպատտընա տախի 25 սիւհալը կիրուպ, պիւթիւն իշէլէրի թէվգըթ իրէրէք, քէօյիլէր նամընա 15,000 նուսիս պէյաննամէ պատտըրմըշ կիթմիշլէր տիր:

— Բէթէսպուրկ ժանտարմա գոմանտանը Սթէպուլ պիր քիմէսնէ թարաֆընտան իշվօլլէրիլէ աղըրճա Եարէլէնմիշ, Հէքիմլէր իւմիտիլ իմիշլէր:

— Տումանըն լաղլը ագէպիւտէ ֆիլիւտտիայա կիտուպտէ պիր պէյաննամէ իլէ էհալիլի վէրկի վէ ասքէր վէրմէյէթ թէշիլիլ իթմիշ օլան մէպուլարտան 143 քիշի հապս օլընուպ, հուգուգու մէտէնիյէտէն (քաղաքական իրաւունք) իսգաթ իտիլէճէքլէրինի Պէրլին կազմակերպող Եաղիյօրլար:

ԱՌԻԹԷՆ ՕԳՏՈՒՑԷՔ

Իրաւունքի անցեալ շաբթուան թիւերուն մէջ ծանուցած փոքրիկ գործարանի մասին ինց ուղղուած հարցումներուն հարկ կը տեսնես հրապարակաւ պատասխանել:

Այս գործարանն արտադրած օրական զուտ շահը 20 ֆրանքն առնուաւ զըն 5 ֆր. է:

Իսկ երկու մէքէնային 200 ֆր. թանուելիք աշխարհն մը արհեստը կատարելապէս սովորեցնելու փոխարէն կը պահանջեն միայն 700 ֆր.:

Հասցէ

Երգ ուշաթ . ուլիցա Ասէնօվա քիո 17 Վառնա

ԹԻԻՃՃԱՐԻՑԷ

ՎԱՌՆԱ . 3 Յունիս

ԶԱԽԻՐԷ

ՊՈՒՂՏԱՅ	
Վալիօն	53-57 լիպ. 8-9 50
Արապա	52-58 լիպ. 7/10 60
ԱՐԱՅԱ	
Վալիօն 100 քիւ	10. 10/25
Արապա	42-47 լիպ. 5/60-6
ԵՈՒԼԱՅ արապա	33/36 լիպ. Եօգ
» 100 քիւ	10. 50.11
ԶԱՎՏԱՐ արապա	52/57 լիպ. 7/7-40
ՖԱՍՈՒԼԵԱ արապա	100 քիւ 18/20
ՌԱԲԻՑԱ 100 քիւ	— Եօգ
Արապա 100 քիւ	Եօգ
ՏԱՐԳ արապա	6. 70/7
ՔՕԼՕՁ արապա	55-60 լիպ. Եօգ
ՄԻՍԻՐ 57-58 լիպ. առապա	Եօգ
» 100 քիւ	Եօգ
Կիւնտէ վալիօն 3/2 վէ	100-150
արապա կէլմէքտէ . վալիօն մուամէլէսի նաթօլէօն 20 ֆր. արապա մուամէլէսի նաթօլէօն 20. 20	

ՊԱԳԱԼԻՑԷ

Վարնա քիւտտընտա պաղգալիյէ մալլէրին պու կիւնքէ ֆիլպթը, ալթուն ֆրանք իլէ:	
ԳԱՀՎԷ	2.15/ 2.25
ՇԷԲԷՐ Նէմցէ	.83.
ՇԷԲԷՐ քէսմէլ	սանտըգ 42
ԲԻՐԻՆՃ ձէնօվա չուվար	42.
» ֆիլիպէ	» 35
» Ինկիլիկ	» 29. 50
Բրօք»	49.
ԿԱՁ Սանտըղը	10. 80
ԶԷՅԹԻՆ Եաղը քիւ	80-95
ԳՈՒՐՈՒ Իւզիւմ	32
Եուլմուրթա 100	ատէթի 4. 40

ՕԹԷԼ ՍԱՄՍՈՆ

ԱՂԷՔԱՆՏՐԻԱ

Ճամի քիպանսի դիմ քիւ 18

Տարա Ս. Շէքերանի վարչութեան տակ գտնուող այս ծովեզերայ եւ օդաւտ պանդօղը իր մաքրութեամբ եւ ամեն կատարելութեամբ յանձնարարել է մէր հայրենակիցներուն: Արցելուն հոն կը գտնէ նաեւ մաքուր ճաշարան Դարեւելեան եւ եւրոպական ճաշակով մաքուր եւ համալամ կերակուրներով Գիւնըր չափաւոր են:

Одговорникъ А. Курбетиянъ

рецензента А. Тодоровъи С-не—Варна